

TAMPEREEN
AMMATTIKORKEAKOULU

INSTAMUSIIKKITEATTERI

Some osana teatteritaidetta

Inna Tähkänen

Opinnäytetyö
Toukokuu 2018
Muusikko (AMK)
Musiikkiteatteri

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Musiikkiteatteri

TÄHKÄNEN INNA:
Instamusiikkiteatteri
Some osana teatteritaidetta

Opinnäytetyö 28 sivua, liitteitä 3 sivua.
Toukokuu 2018

Opinnäytetyöni kirjallisessa osioissa käsittelen omatekemää musiikkiteatteriesitystä *Janoan värejä* ja sen toteuttamista. Tutkin musiikkiteatteria suhteessa sosiaaliseen mediaan. Mitkä ovat sosiaalisen median hyödyt taiteellisessa työssä? Voiko sosiaalisen median käyttäminen olla keino saavuttaa suurempi ja nuorempi yleisö teatteritaideteossa?

Tutkin myös interaktiivista teatteria sosiaalisen median avulla. Pohdin, miten aloittaa teatteriesitys ennen ensi-iltaa ja kuinka hyödyntää yleisöä teoksessa, joka on koko ajan esillä instagramissa ennen varsinaista ensi-iltaa.

Ohjaajana teokselle toimi Anu Niemi. Bändissä olivat mukana Valtteri Aaltonen, Dóra Lukács, Veera Tapanainen ja Mikael Wilska. Yhteistyössä toimivat Tampereen Tyttöjen Talo sekä Tampereen Yhteiskoulun lukio.

AVAINSANAT: interaktiivinen teatteri, musiikkiteatteri, sosiaalinen media, instagram

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Degree Programme in Culture and Arts, Music
Option of Musical Theatre

TÄHKÄNEN INNA:
Instagram Musical
Social Media as Part of Performing Arts

Bachelor's thesis 28 pages, appendices 3 pages
May 2018

The written part of this thesis reflects on the creation of the stage performance of the author's own music theatre production *Janoan värejä*. This thesis discusses the relationship between the social media and theatre as an art form. What are the benefits of using social media in arts? Could using the social media be a chance to reach a wider and younger range of spectators for a theatre production?

Interactive theatre was also researched using the social media. The topics discuss how to start a performance in the social media before the opening night of the show and how to interactively use the followers of the production in the creation process.

The director of *Janoan värejä* was Anu Niemi. The band members were Valteri Aaltonen, Dóra Lukács, Veera Tapanainen, and Mikael Wilska. The production was created in collaboration with Tampere Girls' House (Tampereen Tyttöjen Talo) and Tampere Arts-Oriented Senior Secondary School.

KEY WORDS: Instagram, interactive theatre, music theatre, the social media

SISÄLLYSLUETTELO

1	JOHDANTO.....	6
2	TEEMANA KILTTEYS JA KASVAMINEN.....	8
	2.1 Aihevalintana kiltteys.....	8
	2.2 Kiltteys aiheena muualla ja sen vaikutus teokseen	8
3	KIRJOITUSPAJAT NUORILLE	11
	3.1 Nuoret osana tarinan kirjoittamista	11
4	JÄLKITYÖT	17
5	POHDINTA.....	19
	LÄHTEET.....	21

LYHENTEET JA TERMIT

emoji	hymiö tai kuvake, jolla voi keskustella tai osoittaa tunnetta älypuhelimella
insta some	instagram – sosiaalisen median kanava, jossa voi jakaa kuvia sosiaalinen media
(insta)-stories	lyhyet videot instagramissa, jotka pysyvät katsottavina 24 tuntia.

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön tarkoitus oli luoda omaa uutta ajankohtaista musiikkiteatteria tutkien interaktiivisuutta yleisön kanssa. Missä yleisö, ja etenkin nuoret, ovat ja kuinka heidät tavoitetaan? Tarkoituksena oli viedä osallistava teatteri seuraavalle tasolle: soomeen. Halusin tutkia yleisösuhdetta instagramin kautta ja asetelmaa, jonka sosiaalisen median taso tuo. Esitys alkoi somessa, ennen kuin se nähtiin livenä lavalla. Yleisö, tai tässä tapauksessa instagram –seuraajat saivat osallistua teoksen tekemiseen ja sen ilmeeseen. He saivat myös kommentoida live-tilassa olevaa esitystä, jolloin teosta yleisössä seuraavat näkivät samaan aikaan kaksi tasoa: keskustelun instassa ja käsikirjoitetun teoksen lavalla. Tietoa käsikirjoitukseen on aina kerätty taiteessa ennen esityksen tekemistä – nyt halusin katsojien pystyvän osallistumaan vielä sen aikana. Interaktiivisuus sosiaalisen median kautta myös poistaa kiusallisen yleisön lavalle ottamisen. Yleisö saa osallistua omalta mukavuusalueeltaan ja vain, jos haluavat. Esitys oikeastaan alkoi sillä hetkellä, kun postasin ensimmäisen kuvani Kiltin Tytön instagram-sivulle lokakuun 2. päivä 2017.

Nuoret ovat tulevaisuutemme yleisö, joten heidät täytyy tavoittaa. Sosiaalinen media on suuri osa yhteiskuntaamme tänä päivänä ja nuorten keskuudessa instagram on todella suosittu. Instagramin tarinat (stories) ovat seurattuja ja mm. uutisia voi lukea tarinoista. Tarkoitukseni oli kuvata valmis musiikkiteatteriteos instagramin tarinoiden live-tilaan, jolloin teos oli nähtävillä missä päin maailmaa tahansa, kunhan vain on instagram. Instagram teki musiikkiteatterista popimman, se antoi esitykselle modernin tason.

Interaktiivisuutta käytin myös tarinan käsikirjoituksessa. Pidin syksyllä 2017 Tampereen Tyttöjen Talon ja Tampereen Yhteiskoulun lukion nuorille kirjoituspajoja kasvamisesta, kiltteydestä, seksuaalisuudesta ja heidän tekstiensä avulla kirjoitin tarinan ja teoksessa esiintyvien kappaleiden sanat. Suuri osa tekstistä on omaa ja ohjaaja Anu Niemen kirjoittamaa alun perin, mutta tarkoitus oli lisätä mahdollisimman paljon nuorten omia ajatuksia, runoja ja kokemuksia teokseen. Kiltteys teemana oli kasvattava itselleni yksityishenkilönä, sillä samaistuin moneen nuoren tekstiin ja huomasin, kuinka paljon olen antanut kiltteyden vaikuttaa omiin valintoihini elämässä. Kiltteys ja suostuminen on myös yksi pinnalla olevista keskustelun aiheista tällä hetkellä yhteiskunnassamme. Huomaan sen etenkin omalla alallani, jossa vanhemmat näyttelijät(naiset) aina muistuttavat, ettei minun ole pakko suostua kaikkeen, jos en halua. Kiltin on vaikea sanoa ei, joten on tärkeä tunnistaa, koska suostuminen on omaa oikeaa halua ja koska se tuntuu vastuulta.

Halusin oppia, kuinka käyttää taidettani hyväksi yhteiskunnassamme. Miten tehdä kiinnostava ja laadukas produktio (musikaali), pienellä budjetilla ja saada kosketettua ihmisiä ottaen kantaa ajankohtaisiin asioihin? Syntyi monologimusikaali *Janoan värejä*. *Janoan värejä* teoksessa Kiltti Tyttö (Inna) lähtee selvittämään, kuka hän on ja onko hän kiltti. Onko hänen pakko olla kiltti? Mitä kiltteys on? Kiltti Tyttö kokee teatterialan koulutuksen kautta kohtauksia, jotka kasvattavat häntä ja antavat rohkeutta kohdata itsensä ja omat heikkoudet ja vahvuudet. Loppujen lopuksi hän toteaa kiltteyden olevan voimavara, ei korjattava luonteenpiirre.

Bändinä ja muina henkilöinä teoksessa toimivat Veera Tapanainen, Dóra Lukács, Mikael Wilska ja Valteri Aaltonen. Valo- ja äänimiehinä olivat Eemil Tikanmäki ja

Jere Harjunniemi. Esitys alkoi instagramissa lokakuussa 2017 ja esitykset olivat Pyy-nikkisalissa Tampereella 27. ja 28. tammikuuta, esityksiä oli kolme. Kaikki kolme esitystä jaettiin instagramin live-tilaan, jossa ne olivat 24 tuntia esityksien jälkeen.

2 TEEMANA KILTTEYS JA KASVAMINEN

2.1 Aihevalintana kiltteys

Tiesin haluavani kirjoittaa itselleni henkilökohtaisesta aiheesta monologia, jotta minulla olisi syvin mahdollinen ymmärrys asiasta, jota aioin lähestyä. Kirjoitin opiskelujeni aikana monologi ajatuksella päiväkirjaa, josta sain hyvää materiaalia *Janoan värejä* -teoksen käsikirjoitusta varten. Kiltteys teemana nousi kolmannen vuoden opiskelujeni aikana vahvasti esille kirjoituksistani ja päätin ottaa sen kantavaksi teemaksi ensin ihan kokeilumuodossa. Jatkoin kirjoittamista kiltteyden näkökulmasta ja mitä pidemmälle etenin, sitä enemmän ymmärsin valinneeni aiheeni oikein. Kiltteys oli tarpeeksi henkilökohtainen ja tunnistettava aihe. Otin yhteyttä ohjaajaani Anu Niemeen, kiinnostaisiko häntä ohjata aiheesta. Hän oli sattumalta juuri kirjoittanut itse monologin kyseisestä aiheesta, joten pieni työryhmämme oli kuin kohtalon tarkoittama.

Kiltteys ja kasvaminen olivat mielestäni loistavat aiheet opinnäytetyölle. Kasvun osoitushan tämä jollain tapaa on. Halusin kuitenkin muidenkin naisten ja tyttöjen kokemuksia ja tuntemuksia mukaan, jotta kuvaus kiltteydestä ja kasvamisesta ei olisi liian subjektiivinen.

Tässä kohtaa on syytä selventää yksi asia: puhun tyttöjen kiltteydestä ja kasvamisesta, koska itse olen tyttö ja henkilö teoksessa *Janoan värejä* on tyttö. En millään rajaa tai väheksy kiltteyden olevan sukupuolesta riippuva piirre tai toimintamalli. Myös sattumalta lukiossa ja Tampereen Tyttöjen Talolla pitämilleni pajoilleni ilmoittautui vain tytöjä. Täten käytän naisnäkökulmaa hieman enemmän teksteissäni. Nuoret ovat suuressa osassa teosta, sen syntyä ja materiaalin keräämisessä. Halusin käyttää heitä mahdollisimman paljon ja tutustua heidän maailmaansa mahdollisimman läheltä, jotta osaisin kertoa nuorten kokemuksista ja kasvamisesta tarkasti ja ajankohtaisesti. Halusin tämän työtavan avulla myös saada nuoria mukaan teatterin tekemiseen ja sen katsomiseen.

2.2 Kiltteys aiheena muualla ja sen vaikutus teokseen

Aihe sai aivan uuden ajankohtaisen merkityksen marraskuinen (2017) #metoo -kampanjan myötä. #metoo on elokuvateollisuudessa työskentelevien naisten kannanotto seksuaaliseen häirintään mieskollegoiltaan. Naiset (ja miehet) ovat avautuneet häirinnästä, jota ovat kokeneet työpaikoillaan. Naisen asema, naisten oikeudet, vaitiolo ja häirinnän hyväksyntä ovat olleet tapetilla enemmän kuin koskaan. Tämä osoitti kiltteyden teemana olevan tähän hetkeen ja näihin puheenaiheisiin sopiva.

Ihmiset ovat alkaneet ajatella yhä enemmän käyttäytymismalleja ja psykologisia toimintoja. Kiltteys on usein nähty ongelmana (puhutaan kiltin tytön ”syndroomasta” jopa), josta pitäisi osata kasvaa ulos, pitäisi opetella olemaan röyhkeä. Monissa self-help -kirjoissa neuvotaan olemaan enemmän mies (esimerkiksi Frankelin (2005) *Kiltti tyttö ei*

pääse pomoksi. 101 tapaa hävitä miehelle -kirja.) Tämä särähtää korvaani. En pidä ajatuksesta, että vain tietynlainen ihminen pärjää tässä elämässä ja muiden kuuluu muuttaa itseään sopivammaksi maailmaan tai hyväksyä kohtalonsa.

Liisa Huhta ja Rosa Meriläinen (2007) kirjoittavat kirjassaan *Kilttien kapina* kiltteydestä ja sen voimavaroista. Huhta ja Meriläinen ovat erotelleet kiltteyden muodot, niiden vahvuudet ja heikkoudet. Kiltteyksiä Huhdan ja Meriläisen mukaan ovat hyvyyskiltteys, pahiskiltteys, tunnollisuuskiltteys, velvollisuuskiltteys, kuuliaisuuskiltteys, tottelevaisuuskiltteys ja miellyttämiskiltteys. He myös erottavat passiivisen ja aktiivisen kiltteyden toisistaan.

Käytin näitä kiltteyden muotoja käsikirjoituksessa eri hahmoja miettiessäni. Yhdessä kohtaa *Janoan värejä* Kiltti Tyttö käy läpi kaikki naisten roolit elämässä (tytär, äiti, ystävä...) ja miten olla täydellinen jokaisessa roolissa. Moneen rooliin yhdistin velvollisuus ja tottelevaisuuskiltteyden. Kiltti Tyttö haluaa onnistua jokaisessa roolissaan, koska siten hän onnistuu ylipäätään elämässä.

Lopussa Kiltti Tyttö luopuu tutusta ja turvallisesta - oli se sitten perheen toivoma elämäntyyli tai entinen parisuhde, jokainen katsoja saa itse tulkita minkä luopumisesta on kyse. Tämän kohdan tulkittamiseen käytin Huhdan ja Meriläisen tunnollisuuskiltteyttä taustalla. Tyttö oli halunnut olla mieliksi vanhemmilleen ja kumppanilleen tehden ja eläen kuten oletti heidän haluavansa ja täten ei uskaltanut aiemmin sanoa, mitä itse halusi omalta elämältään. Huhta ja Meriläinen ovat käyttäneet tunnollisuuskiltteyden avaamiseen Tinni Ernsjöön ja Jennie Sjögrenin teoksia *Liian tunnollinen* (2015) ja *Nyt riitti!* (2015) *tasa-arvoa arkeen*. Huhta ja Meriläinen kirjoittavat: ”Tunnollinen nainen tuntee helposti syyllisyyttä ja riittämättömyyttä, koska haluaa tehdä kaiken mahdollisen, mitä vaan pitää ja voi tehdä”.

Toisessa kohdassa teosta Kiltti Tyttö kertoi salaisuuden mielipiteestään isänsä äidistä instagramiin. Hän sanoi, ettei voi puhua tästä muille kuin äidilleen. Tämän tulkitsin miellyttämiskiltteydeksi. Kiltti Tyttö ei halua kertoa omaa mielipidettään ääneen, ettei kukaan loukkaantuisi. Samalla otin kantaa some-maailman illuusion: ihmiset eivät näe tai kuule asiaa, jos se on ”vain” somessa. Todellisuudessa somessa on potentiaalisesti suurempi yleisö, kuin oikeassa elämässä koskaan.

Alun tanssi on kuvaus kamppailusta kiltteyden asettamien rajojen ja omien sisäisten tunteiden ja halun välillä. Liike tutkii muottiin menemistä ja naisena olemista – ottaako yhteiskunnan (tai tällä alalla ohjaajan) antama ja asettama rooli vastaan vai taistella sitä vastaan, jos sisäinen ääni kehottaa löytämään toisenlaisen tavan olla nainen? Tässäkin kohdassa käytin pohjana tunnollisuuskiltteyttä. Kiltteys itsessään haluaa ottaa muotin ja annetun roolin vastaan, jotta sopeutuisi paremmin muuhun maailmaan. Sisäinen, aito minä kuitenkin haluaisi tutkia muita mahdollisuuksia ja näin luo ahdistusta ja kamppailua oikean ja väärän välillä. Koreografia on tanssija Anette Taimiston luomaa.

Kilttien kapina auttoi ymmärtämään kiltteyttä ja sen monimuotoisuutta, mistä se kumpuaa ja miten siitä voi olla myös haittaa. Huhta ja Meriläinen ovat myös laatineet ohjeita ja harjoituksia, joilla harjoitella olemaan tuhma ja rikkomaan sääntöjä ja toisaalta myös havainnoida, miten kiltteys itseasiassa voi olla vaalimisen arvoinen piirre.

Törmäsin lokakuussa 2017 Facebookissa tapahtumaan: Jenni Janakkalan pitämään Röyhkeyskouluun. Nopealla vilkaisulla huolestuin asiasta. Miten voi kouluttaa naisia

olemaan röyhkeämpiä ja miksi kiltin tytön syndrooma pitäisi kokonaan poistaa ollakseen onnellinen ihminen? En usko, että asioita saa etenemään olemalla röyhkeämpi ja kylmempi. Tämä antaa mielestäni väärän kuvan etenkin nuorille, kasvaville tytöille, siitä, miksikä heidän tulee kasvaa.

Luin Janakkalan ajatuksista lisää mm. Aamulehdestä (20.2.2018) ja sain kuvan, että hän yrittää luoda solidaarisuutta naisten keskuuteen, ettemme olisi susia toisiamme kohtaan. Tämän ajatuksen ostan ja kunnioitan tavoitetta kannustaa ja rakastaa muita kanssaeläjiä ja toimijoita. Röyhkeys sanana kuitenkin saa karvani nousemaan. En usko kiltteyden ja röyhkeyden olevan vastakohtat enkä varsinkaan niin, että kiltteys olisi ei-toivotussa päässä janaa. Mielestäni on kuitenkin hienoa, että kiltteydestä ja asenteesta elämää kohtaan puhutaan. On tärkeää, että kaikki (naiset) löytävät kunnioituksen itseään kohtaan ja osaavat näyttää sen, että ovat esimerkiksi pahoittaneet mielensä tai ovat jostakin asiasta eri mieltä.

Gillian Flynnin (2013) kirjassa *Kiltti Tyttö* (*Gone Girl*) käsitellään yhteiskunnan normia tehdä naisesta kiltti vaimo, joka toteuttaa miehen täydellistä mielikuvaa naisesta. Kirja, josta on myös tehty samanniminen elokuva, on trilleri. Nick Dunnen vaimo katoaa ja kaikki syyttävät siitä miestä. Kirja ja elokuva ovat mielestäni hieno kuvaus kiltteydestä jännittävällä ja psykologisella tavalla. Kiltteys usein kuvataan usein kauniin ja hennon naisen omana kamppailuna, josta hän pääsee ylitse jossain vaiheessa. *Gone Girl* kuvaa kiltteyttä mielestäni mielenkiintoisen erilaisella tavalla, jossa kiltti käyttää kiltin mainetaan hyväksi psykoottisella tavalla.

Uskon maailman menevän kiltteyden ja erilaisten vanhojen tapojen rikkomisen suhteen vaan parempaan suuntaan. Aiheita käsitellään sekä tietokirjallisuudessa, että työpaikoissa, ja myös popkulttuurissa, elokuvissa ja kaunokirjallisuudessa. Muutoksen aalto tasavertaisuuteen on alkanut. Sen huomasi myös nuorista, joille pidin kirjoituspajoja. Heidän ajatuksensa omasta itsestään ovat epäluuloisia, kuten kaikilla nuorilla, mutta he osaavat rohkeasti kyseenalaistaa ympäröivää maailmaa ja sanoa ääneen (tai paperilla) asioita, joita en usko nuorten muutaman vuosi sitten kenneen sanoa. Käsitys minuudesta ja kauneudesta on subjektiivista ja harva nuori pajoissa sanoi kokevansa, että heidän täytyisi olla tai näyttää joltain muulta tullakseen arvostetuksi.

3 KIRJOITUSPAJAT NUORILLE

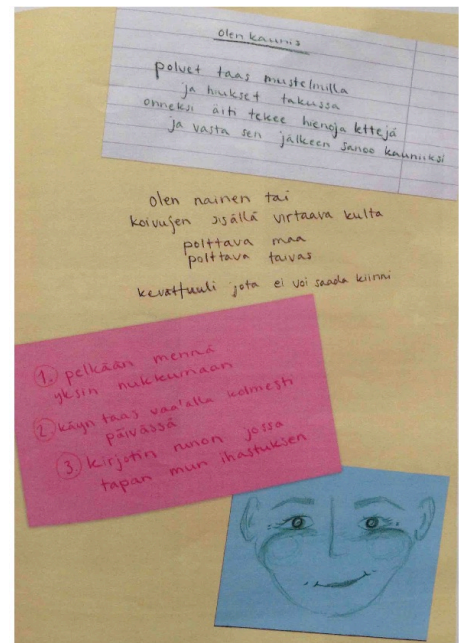
3.1 Nuoret osana tarinan kirjoittamista

Näyttelijänä tahdon aina tehdä mahdollisimman tarkan ja perinpohjaisen taustatyön aiheesta, jota käsittelen. Omat kokemukseni olivat toki pohjana Janoan värejä -teoksen käsikirjoitukselle, mutta pelkäsin niiden jäävän suppeaksi. Otin yhteyttä kesällä 2017 Tampereen Tyttöjen Talon johtajaan Pirita Setälään ja kysyin, olisivatko he kiinnostuneet yhteistyöstä kanssani. Tyttöjen Talo on kaikille 12-28 -vuotiaille tytöille avoin paikka, jonne saa tulla harrastamaan ja olemaan muiden kanssa. Talo tarjoaa erilaisia kerhoja ja toimintaa, joihin kukin saa valintansa mukaan osallistua. Tarkoituksena on luoda paikka, jonne kuka vain voi tulla koulun jälkeen. Olin tavannut Setälän Tampereen Työväen Teatterin keskusteluillussa seksuaalisuudesta keväällä 2017. Setälä innostui yhteistyöajatuksista.

Kävimme ohjaaja Anu Niemen kanssa Talolla kertomassa projektistamme ja keskustelemassa kiltteydestä. Kyselimme nuorilta, miten he kokivat kiltteyden ja mihin se voi johtaa. Aloitin sitten kirjoitusryhmän, jonka kanssa tapasimme kolme kertaa syksyllä. Ryhmän kanssa kirjoitimme anonyymisti tekstejä, runoja ja tarinoita kasvamisesta, seksuaalisuudesta ja kiltteydestä. Annoin aikarajan jokaiselle tehtävälle, aina muutama minuutti kerrallaan. Näin sain heti ensimmäiset ajatukset heiltä paperille. Jokainen nuori sai aina lopuksi päättää, jättääkö kirjoittamansa tekstin minulle käytettäväksi vai halusiko pitää itsellään. Lähestulkoon kaikki palauttivat aina tekstinsä, joista tuli minulle suurin aarre. Nuoria oli ryhmässä vaihtelevasti 4-7.

KUVA 1. Tyttöjen alkuperäisiä tekstejä liitettynä yhteen käsiohjelmaa varten.

Halusin Tyttöjen Talon nuorten tekstien lisäksi vielä lisää tarinoita. Otin yhteyttä entiseen lukioon Tampereen Yhteiskoulun lukioon. He laittoivat viikkotiedotteeseensa ilmoituksen, että aloitetaan kirjoituspajan ja minulle voisi ilmoittautua mukaan. Sain kuusi tyttöä jälleen mukaan. Teimme heidän kanssaan samoja harjoituksia kuin Tampereen Tyttöjen Talon nuorten kanssa. Huomasin kuitenkin eron nuorissa. Tampereen Yhteiskoulun lukion nuoret kokivat samaa kiltteyttä kuin minä. He olivat perfektionisteja ja halusivat olla mieliksi vanhemmilleen (äideilleen) ja onnistua koulussa ja kaikissa elämän osa-alueissa. Tampereen Tyttöjen Talon nuoret kokivat kiltteyden enemmän syrjäytymisenä tai vaikeutena sanoa ”ei” asioihin, joita eivät halunneet tehdä.

Oli erittäin mielenkiintoista ottaa kaksi erilaista nuorten ryhmää tähän taustatyön avuksi. Kiltteys ja sen vahvuudet ja heikkoudet tulivat silmiäni eteen koko värien kirjona. Ymmärrän paljon paremmin kiltteyttä käsitteleviä kirjoja nyt, kun olen suoraan saanut kuulla tai lukea monen eri lähtökohdista tukevan nuoren ajatuksia ja kokemuksia. Mikään kokemus ei ollut parempi tai huonompi, kaikki olivat niin subjektiivisia. Olin jälleen kiitollinen, että lähdin hakemaan muiltakin kokemuksia asiasta, sillä omat kokemukseni kiltteydestä olisivat todellakin jääneet erittäin kapeaksi tulkinnaksi näin laajasta aiheesta.

Käytin keräämiäni tekstejä joko suoraan teoksen käsikirjoituksessa ja kappaleiden lyriikoissa tai hain niistä inspiraatiota oman tekstin kirjoittamiseen. Sain ideoita melodoiden kirjoittamiseen ja pian pari fraasia muodostui kantavaksi teemaksi koko teokseen. Lopuksi skannasin tyttöjen kirjoittamia tarinoita ja kokosin ne käsiohjelmaksi teostani varten ikään kuin päiväkirjaksi.

3.2. Tekstit lyriikoiksi

Tässä luvussa avaan nuorten tekstien käyttämisestä materiaalina biisin lyriikoita varten. Käytin tekstejä eri tavoin, joskus vain viitteitä antavana suuntana ja välillä suoraan omaan tekstiini sekoitettuna.

Mulla on voima -biisin sanat ovat hyvä esimerkki nuorten kirjoittamien tekstien käytöstä osana teosta. Luin kaikki tekstit huolella läpi moneen kertaan ja kirjoitin tekstit puhtaaksi koneelle aihealueittain. Aiheita olivat esimerkiksi runo aiheesta tai otsikolla Nautin, teksti aiheesta Olen nainen, kolme salaisuutta, vastaa mitä kiltteys on, teksti aiheesta tai otsikolla Mun on pakko ja Kun kukaan ei näe/kuule/huomaa jne.

Nautin -aiheisia runoja ja tekstejä oli erittäin mielenkiintoista lukea. Aihetta oltiin lähestytty niin monella tapaa. Etsin inspiraatioita biisin sanoille, jonka sanoman halusin olevan kiltteys voimavarana. Luin tekstejä ja kiltteys määriteltiin nuorten mukaan usein hymyllä, joten hymyily sanana kertosaakeeseen oli selkeä valinta. Halusin vielä kyseenalaistaa hymyn kohteen, joten toisto ”Hymyilen sulle. Hymyilen muille. Hymyilen mulle?” sopi mielestäni hyvin lyriikoiden ytimeksi. Hymyileekö kiltti aina vain muille, muistamatta hymyillä myös itselleen?

Seuraavaksi huomioni kiinnittyi erittäin hienosti kirjoitettuun runoon:

HUUDAN ja laulan
ja juoksen juoksen
 j u o k s e n
nautin siitä että on aurinko
ja taivas ja pehmeä maa
ja keho jossa olla
hengitän koko maailman sisään,
senkin jota muut ei nää
ja huudan ja juoksen ja tanssin
ja makaan enkä mitään muuta

Runo oli syntynyt otsikolla ”Kun kukaan ei näe/kuule/huomaa”. Tykästyin vilkkaaseen tajunnanvirtaan ja samaistuin nopeaan tempoon. Mietin asioita, joita teen omassa elämässäni paljon ja tartuin sana rytmiin ”juoksen ja juoksen ja juoksen ja huudan”. Aloin omassa tajunnanvirrassani nopeasti kirjoittamaan ylös kiltteyteen liittyviä voimavaroja

ja ”supervoimia”. Ensin biisin sanoista tuli ikään kuin räppi, nopea monologi, jossa ajatus virtaa.

Toiseen säkeistöön hain enemmän päättäväisyyttä ja oman itsensä tuntemista. Mistä nautin, pidän, mitä ovat salaiset intohimoni ja kiinnostuksen kohteet. Halusin tuoda hahmon, Kiltin Tytön, lähelle katsojaa, luoda samaistuttavuutta. Otin suoraan nuorten kirjoittama salaisuuksia biisiin loppuun. Huomasin monen niistä olevan suoraan kuin omasta elämästäni ja ihastuin ajatukseen, että loppujen lopuksi samaa ihmistyyppiä, kilttiä tyttöä, on monta tässä maailmassa, ja me jaamme monet samat mieltymykset.

”Nautin” aiheiset paljastukset toimivat biisissä etiäisenä tulevasta havahduksesta omaan seksuaalisuuteen ja kasvamiseen. ”Nautin ihmisistä, tunteista, konflikteista, tai niiden purkamisesta” toistuu monologissa myöhemmin teoksessa. Kiltti Tyttö alkaa ymmärtää omia halujaan ja kehoaan. Hän alkaa selvittää mitä seksuaalisuus itsessään on ja mistä kaikesta maailmassa voi nauttia.

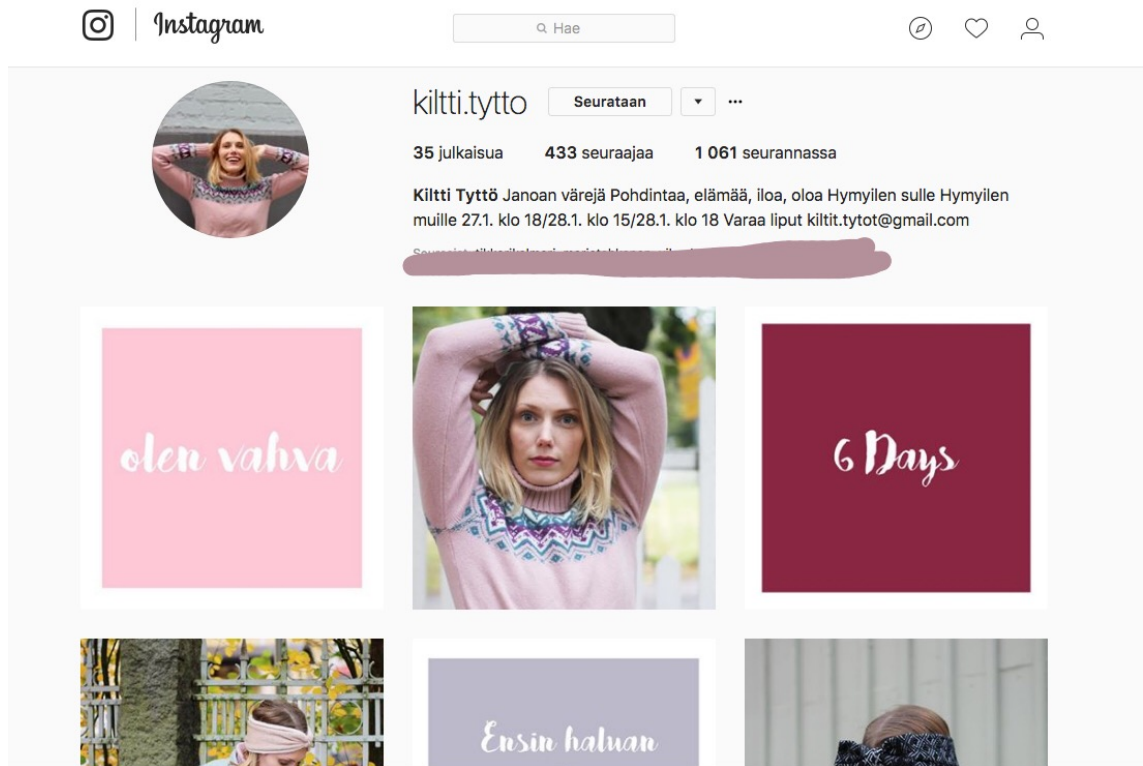
Tästä pidin paljon nuorten kirjoittamissa teksteissä. Aihe ”nautin” antaa mahdollisuuden kirjoittaa hyvinkin seksuaalisista kokemuksista ja vaikka runot ja tekstit, joita he kirjoittivat ovatkin intiimejä, ne eivät liity seksiin. Mielestäni nuoret olivat oivaltaneet seksin ja seksuaalisuuden eron hienosti ja runot ovat erittäin henkilökohtaisia silti. Niistä saa paljon irti ja aineistoa olisi riittänyt vaikka kuinka moneen biisiin ja monologiin.

3.3. Nuoret osana teatteria

Nuorten saaminen yleisöksi teatteriin on aina ollut haaste. Näin olen kuullut ja itsekin huomannut suuren osan ohjelmistosta teatterissa kohdistuvan keski-ikäisiin naisiin. Uskon tämän johtuvan siitä, että he ovat suurin kuluttajaryhmä taiteelle. Heillä on eniten kiinnostusta ja siten heille tarjotaan teatteria eniten. Näin syntyy oravanpyörä. Halusin tutkia, mitä asialle voisi tehdä. Voimmeko mennä me taiteilijoina mennä muiden, nuorten, luokse? Missä nuoret ylipäänsä ovat? Mistä he kiinnostuvat?

Ensi alkuun otin nuoret mukaan jo tarinan luomiseen, kuten edellisessä jaksossa kerroin. Mielestäni oli tärkeä saada mahdollisimman monen kasvutarinaa osaksi kokonaisuutta, ettei käsikirjoitus ja näkökulma jäisi liian suppeaksi. Kiltteyttä ja kasvua on yhtä monta kuin kokijaakin. Teetin harjoituksia ja ajatusleikkejä nuorille, joiden jälkeen purimme ajatuksia paperille.

En käyttänyt tekstejä ja ajatuksia ainoastaan käsikirjoituksessa ja käsiohjelmassa. Lokakuussa 2017 avasin Kiltille Tytölle oman instagram-sivun. Tarkoitus oli mennä sinne, missä nuoret ovat: sosiaalisessa mediassa. Olin suunnitellut sivun värimaailman ja ulkonäön itse ja pyysin siskoani Oona Tähkästä auttamaan kuvien ottamisen kanssa. Täytin IKEA-kassin pastellinvärisin vaattein ja lähdimme Pyynikille ottamaan kuvia puutalojen luokse. Kuvat olivat ikään kuin Kiltin Tytön hetkiä elämästä. Käytin tyttöjen kirjoittamia ajatuksia pohjana kuvien tunnelmien luomiseen. Julkaisin kuvan kerrallaan pienellä tekstillä pari kertaa viikossa. Jokainen kuva avasi ajatuksia ja keskustelua kasvamiseen ja kiltteyteen liittyen. Osa keskusteluista jatkui pidempään yksityisviestien kautta.

KUVA 2. Kiltin tytön instagram-sivu

Jokaisen kuvan mukana lisäsin tekstin joko omista ajatuksistani sillä hetkellä tai nuorten kirjoittamista ajatuksista. Halusin tätä kautta antaa äänen ja suun asioille, joita kaikki eivät itse henkilökohtaisesti uskalla sanoa ääneen. Pidín myös kyselyitä instagramin stories-osiossa. Kysyin, kokivatko seuraajat samoja tunteita, yksinäisyyttä, miellyttämisen halua yms. Yllättävän moni koko samoja tunteita ja halusi jakaa oman tarinansa.

Päämääräni oli huipentaa instagramin käyttö LIVE -lähetykseen esityksestä. Pidín lähötölaskentaa ensi-iltapäivään. Esitysviikonloppuna, 27.-28.1.2018, jokainen esitys lähetettiin LIVE -tilassa Kiltin Tytön tilille. Jokaista esitystä katsoi noin 150-300 seuraajajatiä. Asensin iPhoneen selfie -tikkuun ja johdolla kiinni projektoriin, joka heijasti puhelimen näytön reaaliajassa suurelle valkokankaalle lavan takaosassa. Katsojat yleisössä näkivät siis sekä lavalla tapahtuvat kohtaukset että sosiaalisen median version teoksesta.

Käytin instagramia lavalla ollessani, kertoen henkilökohtaisia asioita ja ajatuksia seuraajilleni. Seuraajat pystyivät kommentoimaan esityksen aikana LIVEä. Tämä toi esitykselle aivan uuden tason. Esityksen aikana tapahtui ikään kuin kaksi esitystä: lavalla tapahtuva käsikirjoitettu teos ja sosiaalisessa mediassa tapahtuva rinnakkaisteos. Seuraajat kommentoivat tapahtumia ja keskustelivat toistensa kanssa. Moni lähetti sydämiä ja muita lämminhenkisiä emojiä.

KUVA 3. Esimerkki kuvasta ja kommentista Kiltin Tytön instagram-sivulla

Mielestä osuva hetki oli, kun eräs teinityttö kommentoi: ”en uskalla kommentoida, kun kaikki näkee”. Tämä herätti mielenkiintoa ja huvitusta, kun katsoin LIVE:n jälkikäteen. Tästä juurikin oli teoksessa kyse. Mitä uskaltaa kertoa ääneen ja mitä ei? Miten sosiaalinen media hämärtää rajoja? Jos teosta ei olisi ollut katsomassa satapäinen yleisö, olisiko tyttö silloin uskaltanut kommentoida? Eikö somessa kuitenkin ole aina potentiaalisesti enemmän katsojia, kuin missään live -tapahtumassa? Myös kohtauksessa, jossa kerron salaisuuden instaan ja sanon, etten voi puhua tästä kenellekään, sain vastakaikua. Eräs seuraaja vastasi: ”justhan sä kerroit meille!”

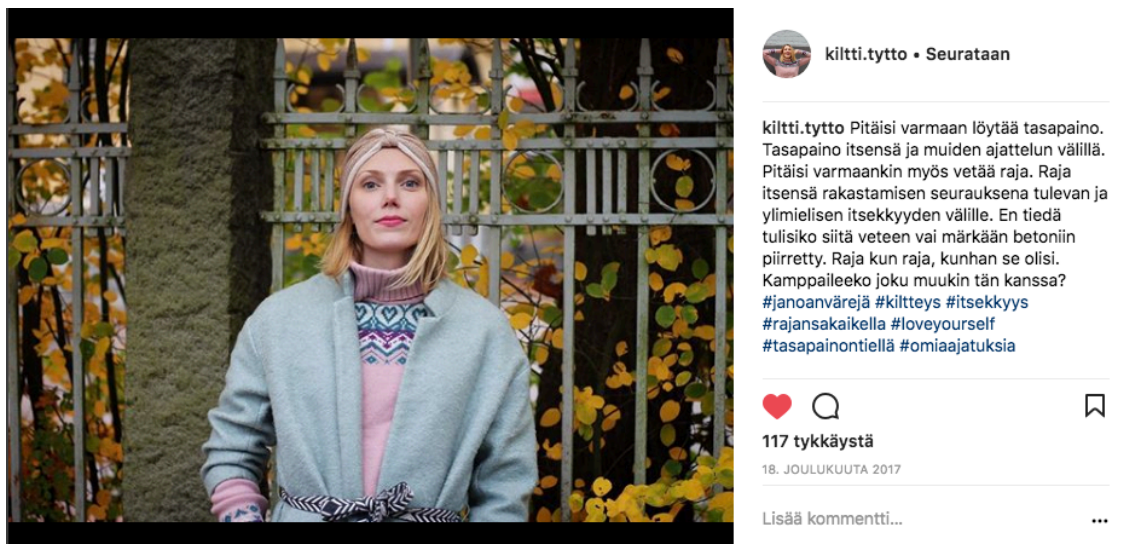

KUVA 4. Kiltin Tytön instagram-feed.

Osa tuttavistani oli myös onnessaan saadessaan tietää, että voivat nähdä teoksen instagramissa, sillä eivät itse päässeet esityspäivinä paikan päälle. Joku oli katsonut teosta metrossa istuessa, toinen vanhempiensa luota pikkukylästä kauempaa. Halusin luoda mahdollisuuden päästä katsomaan kulttuuria ja osallistumaan tapahtumaan, olematta paikan päällä itse. Kaikilla (nuorilla) ei ole varaa, aikaa tai mahdollisuuksia lähteä kotoaan lauantai-iltana katsomaan ja kokemaan tapahtumia. Halusin kokeilla tarjota tämän mahdollisuuden, ilman, että heidän tarvitsisi itse lähteä kotoaan.

Instateatteri (kuten tätä olen alkanut kutsua) alkoi kiinnostaa minua yhä enemmän LIVE-tapahtumakokeilun jälkeen. Voisiko tämä olla uudenlainen tapa tehdä teatteria? En ole aiemmin kuullut, että teatteria tehtäisiin sosiaaliseen mediaan, vaikkakin monella tuotantoyhtiöllä ja teatterilla onkin omat kanavansa mainostusta varten.

Viime syksynä 2017 ja uudelleen keväällä 2018 YLE tuotti instassa tapahtuvan minisarjan Karma (YLE. 25.8.2017). Sarjassa näytelivät nuoret näyttelijät käsikirjoitettuja viikonlopun tapahtumia. Teos oli harjoiteltu tarkasti etukäteen ja kuvattu yhden viikonlopun aikana. He elivät viikonloppunsa juhlineen ja samalla kuvasivat tapahtumat instagramin storiesiin.

KUVA 5. Esimerkki Kiltin Tytön instagramkuvasta.

Storiesit eroavat LIVE-tilasta, siten että niitä ei voi kommentoida näkyvästi. Storiesit kestävät kukin n. 8 sekuntia ja niitä voi olla hyvinkin monta peräkkäin. LIVE-tilassa pystyy olemaan tunnin kerrallaan ja kommentoimaan reaaliajassa seuraajien kanssa. Molemmat tilat näkyvät sovelluksessa 24 tuntia, jonka jälkeen katoavat. Tässä on mielestäni syy, jonka takia instagram sosiaalisen median kanavana toimii teatteritaiteen apuvälineenä loistavasti. Molemmat ovat hetken tapahtumia, jotka jäävät muistoihin eivätkä konkreettisesti minnekään. Teatteri vaati kaksi osapuolta: näyttelijän ja katsojan. Instagramin avulla voi siis tehdä teatteria. *Janoan värejä* -teos herätti halun lähteä kokeilemaan konseptia enemmän.

Janoan värejä kesti n. tunnin ja kun LIVE-tilan laittoi päälle, tunti esityksen kestonä oli liian pitkä. LIVE-tila sammui tunnin tultua täyteen, joten katsojat muualla kuin salissa eivät nähneet teosta loppuun. Teoksen loppupuolella en käyttänyt itse enää iPhonea, joten Täydellinen kesto instateatteriesitykselle voisikin olla 10-20 minuuttia. Sen verran varmasti jaksaisikin katsoa esimerkiksi bussissa omalta laitteeltaan teosta. YLE Karma draamasarjan jaksojen kestot olivatkin storiesseissa 10-15 minuuttia pitkiä.

4 JÄLKITYÖT

Janoan värejä teoksena toimi hienosti. Jokainen teki lavalla osansa aidosti ja hyvällä energialla. Jokainen biisi sopi omaan paikkaansa, enkä usko, että niitä oli liian vähän tai liikaa. Teosta oli paikan päällä Pyynikkisalissa katsomassa arviolta n. 250 katsojaa ja instagramissa n. 400-500 käyttäjää. Ainoa asia mihin kiinnittäisin huomioni uudesta, on dramaturgia. Teos voisi olla hiukan vielä lyhennetty. Hioisin käsikirjoitusta vielä, jos lisäesityksiä olisi tulossa. Tekisin draamankaaresta vielä kompaktimman. Juteltuani näyttelijäntyön opettajani Auvo Vihron kanssa, tulimme siihen tulokseen, että esimerkiksi kohtaus, jossa Kiltti Tyttö haluaa olla susi, olisi voinut olla isompi ja merkittävämpi. Se oli selkeä käännekohta, jota painottaisin enemmän seuraavalla kerralla.

Teos on rakennettu ja toteutettu siten, että sitä voi esittää mahdollisimman erilaisissa tiloissa. Emme käyttäneet mitään lavasteita, emmekä muuta tarpeistoa kuin soittimet ja puhelimen viritettynä tykkiin ja valkokankaalle. Näyttelijäntyön kannalta tämä on paljastava ratkaisu, sillä ei voi piiloutua minkään rakennelman taakse. Kaikki, jonka haluaa ilmentää, täytyy tehdä itse näyttelijänä näkyväksi. Pidän tästä tavasta tehdä. Pienemmässä tilassa voi jättää tanssin alusta pois, tai muokata sitä tilaan sopivaksi. Suurta valkokangasta ei ole pakko käyttää – esitys voi mennä someen ilman, että paikalla oleva yleisö näkee sitä. Vaikka toivottavaa olisikin, että paikalla oleva yleisö näkisi ne kaksi tasoa, jotka toteutuvat esityksessä, se ei ole välttämätöntä esityksen kannalta. Myös tunti on maksimi raja käyttää instagramin LIVE -tilaa, joten, jos esitys olisi hieman lyhyempi, koko teos mahtuisi määrämittaan.

Instagram osana teatteria toimi mielestäni paremmin kuin ajattelin. Some ja teatteri sopivat oikein hyvin yhteen. Esitys sai kerroksellisuutta ja syvyyttä enemmän, kuin jos olisi tehnyt teoksen ilma sosiaalista mediaa. Koen, että sen käyttö myös painotti oikein tavoitettani etsiä teatterin uusia mahdollisuuksia ja ulottuvuuksia. Se antoi myös tilan vapaalle keskustelulle ja pohdinnalle yleisön kanssa.

Keskustelu on varmasti helpompi aloittaa tuntemattomampana tai jopa ihan anonyyminä sosiaalisessa mediassa kirjallisena, kuin että lähestyisi ihmistä oikeasti. Moni nuori aloitti tai jatkoi keskustelua kiltteyden eri aiheista ja vaikutuksista Kiltin Tytön instagram-sivuilla, ennen itse esitystä. Se on varmasti heidän sukupolvelleen tutumpaa. Olen sitä mieltä, että edelleen kasvotusten keskusteleminen ja sosiaaliset taidot ovat kaikkein tärkeintä kasvussa ja paremman maailman luomisessa, mutta ei sillä uhalla, että keskustelut jäävät kokonaan käymättä, koska nolottaa tai ei uskalla. Mieluummin puhutaan kirjallisesti sosiaalisessa mediassa tärkeästä aiheesta kuin vaietaan kokonaan.

Mediakasvatus ja sosiaalisesta mediasta elämänmallien oppiminen ja opettaminen on aikuisten vastuulla. Lapsi tai nuori ei vielä ymmärrä, mitä suodattaa tai mitä pitää oikeana tai ehdottomana totuutena. Tiedän omien kokemuksieni ja havaintojeni perusteella instagramissa olevan paljon minulle pinnallisen ja epäaidon näköisiä some -persoonia ja -vaikuttajia. En haluaisi itse jakaa omasta elämästäni kuvia ja illuusioita, joita kaikki eivät osaa suodattaa. Moni nuori saattaa lähteä matkimaan tämän tyyppistä elämää luullen saavansa ihailua ja hyväksyntää. Oikean minän sulkeminen pois löytääkseen hyväksynnän kuvien ja muiden päättämien hienouksien takia luo vain enemmän lukkoja persoonaan. Halusin *Janoan värejä* -työlläni tuoda instagramiin jotain aitoa ja lähestyttävää, jotain, joka saa aikaan keskustelua oikeasta elämästä ja tunteista. Jotain, jossa ihmiset saavat olla erimieltä, mutta pääsevät silti pohtimaan omaa minuutta. Halusin näyttää itsestäni lavalla myös sellaisia puolia, joissa en ole tällänytynyt meikkiin ja

uusimpiin vaatteisiin vaan olen hiukset valloillaan meikittä jumppavaatteissa, ja mietin hyväksyntää ja omia arvojani. Sain tästä paljon kiitosta.

Mielestäni konkretia on myös tärkeä osa taiteen luomista. Musiikin, tekstin, liikkeen täytyy olla lähestyttävää. Popkulttuurista on hyvä tässä suhteessa ottaa vaikutteita, sillä sen tarkoitus on vedota mahdollisimman laajaan yleisöön. Halusimme säveltäjä Julius Martikaisen kanssa tehdä kappaleista lähestyttäviä ja kiltteyttä ja tunteita avaavia. Halusimme myös tehdä sellaisia kappaleita, joita voisi olla kivaa laulaa mukana. Jos teoksessa on liian taiteelliset kappaleet, suuri osa potentiaalisesta yleisöstä jää saavuttamatta. Valta osa ihmisistä haluaa kuulla helposti ymmärrettävää musiikkia, kuten pop-musiikki on ja tämän halusimme pitää mielessämme säveltäessämme musiikkia. Emme toki halunneet tehdä täysin pop-musiikkia, mutta halusimme ottaa vaikutteita nykyaikaisesta musiikkityylistä ja esimerkiksi räpistä. Moni uusi musikaali on tehnyt sekä Suomessa että maailmalla samaa. Säveltäjät ovat vaikuttaneet popmusiikista, mm musikaalit Dear Evan Hansen (Pasek ja Paul), Hamilton (Lin-Manuel Miranda) ja Tytöt 1918 (Eeva Kontu). Lähdimme puhtaalta improvisaatiopohjalta tekemään Martikaisen kanssa yhteistyötä. Minulla oli aina teksti valmiina ja lähdin puhumaan ja räppäämään, hyräilemään ja lopulta laulamaan Martikaisen soittamien sointujen päälle. Äänitimme jokaisen version ja löysimme niiden sekoituksesta lopulliset versiot.

Ella Jaakkolan säveltämä ”Väreet” sai syntymänsä tekstistä, jonka kirjoitin kesällä 2016. Teksti oli pieni runo läheisyydestä ja kosketuksesta – auringolta. Pohdin runossa, mistä nautintoa voi saada muualta kuin toisesta ihmisestä. Annoin runon Jaakkolalle ja hän muunteli sanoja ja lopputulos oli juuri sellainen, kuin toivoinkin siihen kohtaan teosta. Paitsi ehkä vielä hiukan parempi. Jaakkola oli juuri oikea henkilö käsittelemään sen aiheista runoa.

Yllätyin, kuinka paljon sain irti taustatyöstä ja kaikesta muusta, kuin itse taiteellisesta työskentelystä. Luin kirjoja kiltteydestä (Kilttien kapina 2008, Aidosti kiltti 2007, Kiltin tytön kapina: muistot, ruumis ja kauneus 1995, Siinäpä vasta kiltti tyttö 1991) ja opin aiheesta paljon. Moni kirja kertoi samalla naiseudesta ja kasvamisesta, joten oppimisen määrä oli erittäin kokonaisvaltainen. Ihmisen psykologia on minulle erittäin kiintoisa aihe ja sen tutkiminen palvelee erinomaisesti myös näyttelijäntyötä. Psykologisten tietokirjojen lukeminen laajensi käsitystäni ihmismielestä ja antoi eväitä omaankin sosiaaliseen käyttäytymiseen. Ihmismieltä on tutkittu iät ja ajat ja ymmärsin, kuinka hienoa on, että saamme käyttää oman elämämme apuna muiden tekemää tutkimusta. Kiinnostuin enemmän tietokirjojen lukemisesta, kuin ajattelin ja uskon lukevani jatkossakin enemmän itselle ajankohtaisia tietokirjoja.

Kirjojen lukeminen tietysti aiheutti keskustelua kanssaeläjäni kanssa. Perhe ja ystävät saivat monet kerrat lähteä mukaan pohtimaan elämää ja käyttäytymistä kanssani. Elämä on ikuinen oppimisprosessi ja keskustelu olennainen osa sitä kasvua. Näin olen aiemminkin tässä työssäni sanonut. En voi painottaa sitä tarpeeksi. Kommunikaation kautta arvostus toisia kohtaan kasvaa ja ymmärrys ajatuksistamme laajenee. Tärkeätä on mielestäni kyseenalaistaa rutineja ja pitkään kestäneitä itsestäänselvyyksiä, jotta voi uudelleenarvioida, ovatko ne edelleen ajankohtaisia ja toimivia.

5 POHDINTA

Olen usein miettinyt taiteilijuutta ja miksi ihmiset alalle haluavat. En ole koskaan tyytynyt asenteeseen ja ajatukseen, että työtämme tehtäisiin kauniin äänen tai hienon karisman takia. Jos joku tekee työkseen esiintyvää taidetta, vain saadakseen itse tyydytystä omasta äänestään ja tekemisestään, ollaan mielestäni kaukana taiteen ytimestä. En halua olla alalla, joka ei vaikuta. En halua tehdä työtä, jotta vain itse nauttisın tai toisin vain hyvää oloa muille. Haluan saada ajatuksia ja keskusteluja aikaan, senkin uhalla, etten näytä itse aina kauniilta tai kuulosta teknisesti loistavalta.

Lähestulkoon kaikki palaute, jota sain, oli kiitosta ja kehuja teoksen aitoudesta ja läsnäolosta ja hyvästä, oivaltavasta musiikista. Tästä olen kiitollinen, sillä aitous ja läsnäolo oleelliseen asiaan oli perimmäinen tarkoitukseni. Kasvoin taitelijana paljon teoksen aikana. Ymmärrän paremmin, minkälaista taidetta haluan olla luomassa. Mietin myös, että vaikka saisi tehdä ikonisia ja moneen kertaan tehtyjä rooleja, haluan silti tuoda niihin jonkin tavallisen ja inhimillisen piirteen. En halua tehdä pelkkää valmista musikaalin muotoa ajattelematta. Muodolla tarkoitan tässä tiettyä valmista kaavaa tai tapaa tehdä musikaalia. Moni musikaali on ns. muotoon rakennettu ja vaatimuksena usein on, että teos esitetään aina samalla lavastuksella, sovituksella ja tietynlaisella castauksella. Mielestä ajattelevan taitelijan täytyy osata hajottaa muoto oman pään sisällä, jotta löytää sen, mistä teoksessa on oikeasti kyse.

Arvostan tässä suhteessa paljon produktion ohjaajaa Anu Niemeä. Hän on tehnyt paljon nuorten ja eri järjestöjen (mm. Mannerheimin lastensuojeluliitto) kanssa töitä, jossa auttaa taiteellaan arjen kanssa kamppailevia ihmisiä. Taiteella on mahdollisuus tulla lähelle ja auttaa meitä aloittamaan keskusteluja. Tärkeistä ja henkilökohtaisista aiheista voi olla helpompi lähteä puhumaan, kun voi aloittaa keskustelemalla teoksesta, jonka on juuri nähnyt.

Somen käyttäminen tähän tarkoitukseen siis on loistava. Keskustelut alkoivat jo ennen kuin esitys oli edes lavalla. Instagramin kautta moni kiinnostui puhumaan ja avaamaan omia kokemuksiaan ja tulivat sen jälkeen katsomaan valmiin teoksen. Tämän tyyppistä työtä ja taidetta olisi mielenkiintoista tehdä jatkossakin. Aion varmasti tästä edes keskittyä taiteen ajankohtaisuuteen ja vaikutukseen sekä itse tehdessäni työtäni, että katsoessa muita teoksia. Toivon myös saavani esittää *Janoan värejä* toistekin ja kehittää sitä teoksena. Aivan varmasti, jos aion tehdä enemmänkin omia produktioita, otan sosiaalisen median osaksi kokonaisuutta – ainakin niin kauan, kun some on osana meidän arkea. Haluan teatterin olevan osa meidän arkea samalla tavalla kuin some. Teatteri ei ole irrallinen, vaikeasti tavoiteltava muoto – se on mielestäni yksi helpoin tapa tuntea empatiaa ja aloittaa vaikeasta asiasta keskusteleminen.

Taiteellisen työn tai produktion tekeminen viimeisenä kouluvuotena on mielestäni erittäin hyvä oppimisprosessi. Kun kaiken joutuu luomaan itse, oppii arvostamaan kaikkien teatterialalla tekevien työtä. Ymmärrän kuinka paljon aikaa ja sielua käsikirjoittajalla on mennyt pelkästään kyseessä olevan aiheen tutkimiseen ja haluan siten toteuttaa hänen kirjoittamat sanansa tarkalleen omassa näyttelijäntyössäni. Ymmärrän tuottajia paremmin ja kuinka hankalaa voikaan olla saada kaikkien aikataulut, palkat, tilanvuokrat yms. toimimaan yhteen ja vielä määräaikaan (ensi-iltaan) mennessä. Apurahahakemuksia opin tekemään ja hakemaan. Vaikka teatterin luomiseksi tarvitaan loppujen lopuksi vain näyttelijä ja yleisö, se ei anna näyttelijälle oikeutta toimia itsekkäästi tai ylimielisesti omassa ammatissaan ja roolissaan talossa tai teoksessa. Moni muu tekee myös taiteellista työtä, joka on luova prosessi ja sitä pitää kunnioittaa.

Sama kunnioitus tietenkin pätee myös kanssanäyttelijöihin ja -muusikoihin. ”Bändi”, joka teoksessani toimi, oli tarkoin valikoitu. En halunnut lavalle tavanomaista bändiä, joka istuu soittimiensa takana ja odottaa biisien alkua. Sanoin heille ennen kuin aloitimme harjoitukset, että toivon kaikkien aina tarjoavan ideoitaan ja heittäytyvän mukaan ohjaajan kokeiluihin. Halusin tehdä heidän kanssaan tarinaa. Halusin tehdä siis musiikkiteatteria. He osallistuivat replikointiin ja tarinan eteenpäin viemiseen lavalla. Harjoituksissa jokainen ehdotteli uusia tapoja käyttää soittimiaan ja ottivat itselleen rooleja eri kohtauksissa.

Minulla oli suunnaton onni saada niin hieno, ajatteleva ja kannustava ohjaaja kuin Anu Niemi ohjaamaan teokseni. Ilman häntä *Janoan värejä* olisi ollut selkeästi haaleampi. Niemi ymmärsi aiheen koskettavuuden eikä väheksynyt ajatuksiani yhtään -päinvastoin. Hän otti kaiken tosissaan ja sanoi heti alkuun, ettei päästäisi minua helpolla, eikä tullut ohjaamaan koulutyötä, vaan ammattiproduktion! Olen kiitollinen kaikesta opista, mitä häneltä sain. Minulla oli myös tukenani paljon ihania ystäviä ja monen alueen ammattilaisia auttamassa toteuttamaan ideoitani. Kiitos kuuluu heille jokaiselle!

LÄHTEET

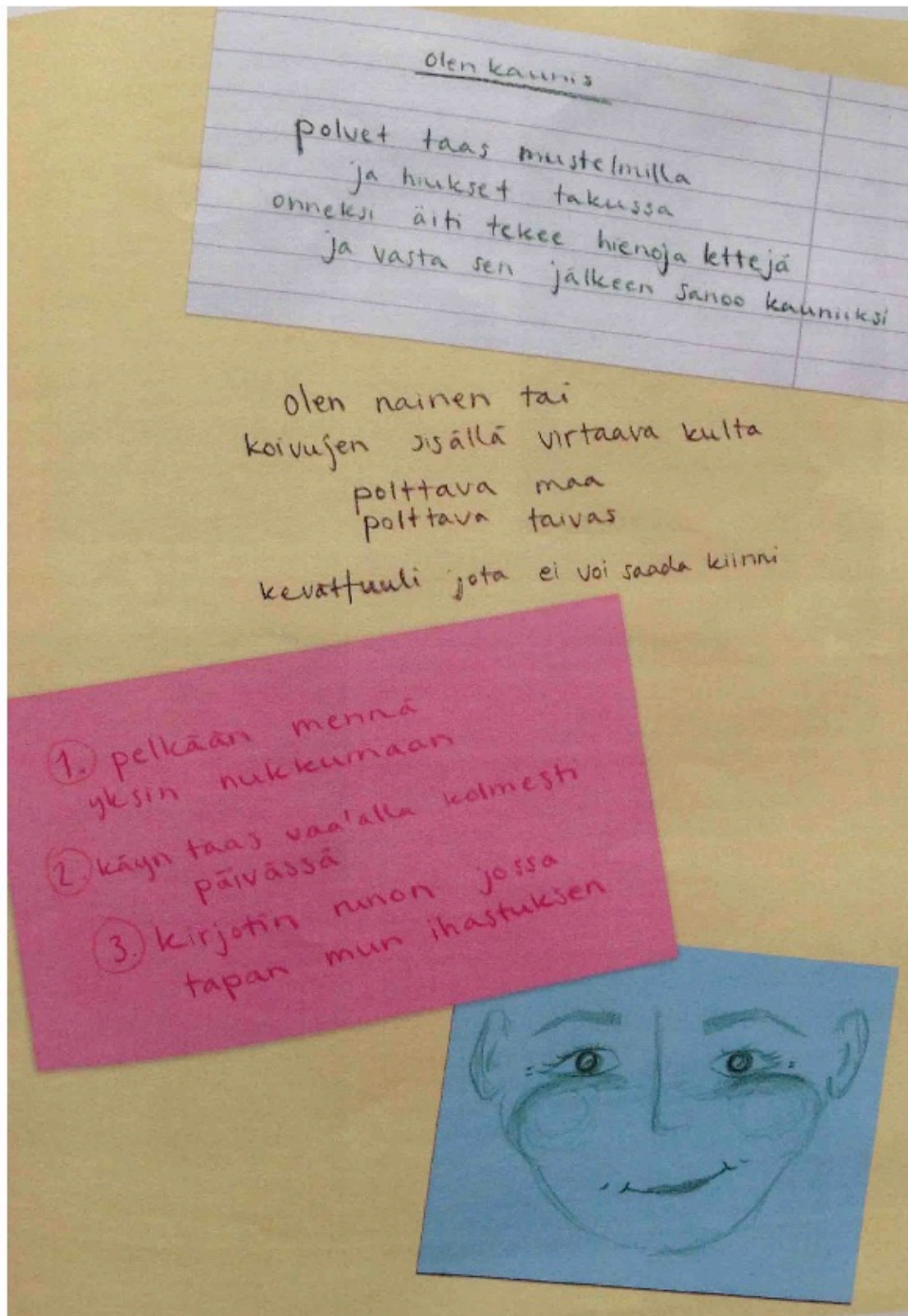
- Aamulehti. Torvinen. 20.2.2018. <https://www.aamulehti.fi/hyvaelama/yhtena-paivana-jenni-janakka-huomasi-olevansa-fiksi-royhkeysoulussa-opetetaan-vaikkapa-etta-ala-vahattele-muita-naisia-200750267/>
- Arjava, H. 2002. Minne pääsi kiltti tyttö. Helsinki: Tammi
- Ehrhardt, U. 2000. Kiltit tytöt pääsevät taivaaseen, tuhmat tytöt mihin vaan. Juva: WSOY
- Einhorn, S. 2005. Aidosti kiltti. Helsinki: Otava
- Fincher, David. 2014. Gone Girl. Helsinki: Fox-Paramount Home Entertainment 2014
- Frankel, L. 2005. Kiltti tyttö ei pääse pomoksi. 101 tapaa hävitä miehelle. Suomentaja M. Tillman. Helsinki: Talentum.
- Grabrucker, M.; Butzow, H. 1991. Siinäpä vasta kiltti tyttö. Helsinki: Kääntöpiiri
- Simonen, L. 1995. Kiltin tytön kapina: muistot, ruumis ja kauneus. Jyväskylä: Naistieto
- Valtavaara, A-L. 2007. Oikein kiltit. Helsinki: Kirjapaja
- YLE. 25.8.2017
https://yle.fi/ylex/uutiset/suomen_ensimmaista_instagram-draamasarjaa_tahdittavat_mimosa_willamo_ja_mansikkka/3-979

LIITTEET

Linkki taltiointiin:

<https://www.youtube.com/watch?v=3J9oxT7cjrY&feature=youtu.be>

Nuorten tekstejä kollaaseina.

Olen kaunis

Minua on sanottu kauniiksi.

En tiedä miksi.

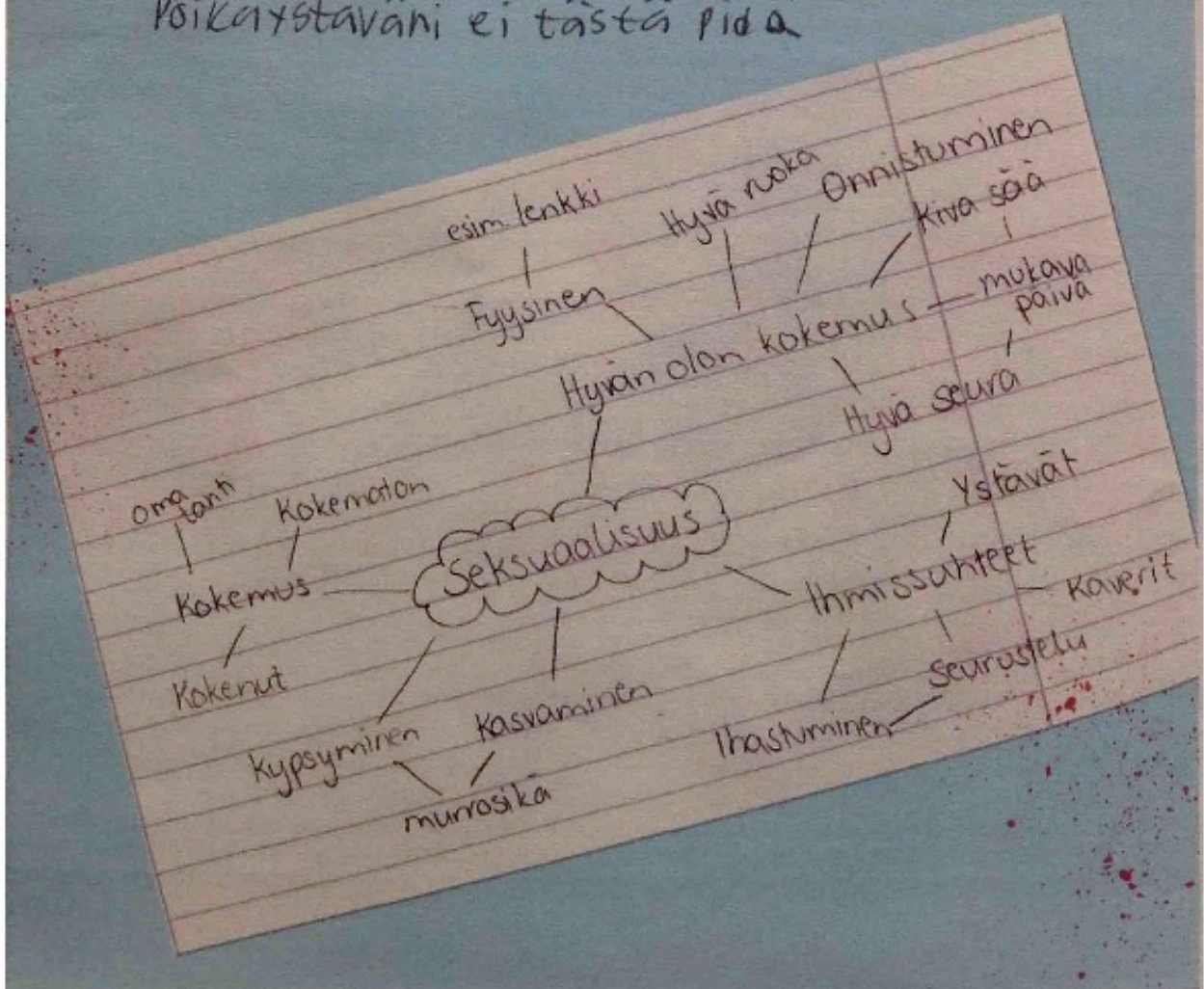
Silmissäni on kaunis loiste

Muusta en sitten tiedäkään

Kaveri pojan mielestä

Olen kaunis ja älykäs

Poikaystäväni ei tästä pidä

Nautin ruuista, nautin kosketuksesta.
 Nautin auringosta ja heljasta vuodenajasta.
 Nautin siitä, kun onnistun. Nautin myrskyn
 jälkeen, kun puhdistun. Jos uskallan itkeä
 tai nauraa sillee kunnolla, mä nautin.
 Uiminen on ihanaa ja saunomisesta nautin
 myös. Kesän lapsi mä oon ja juhannuksesta
 nautin. Coca-colasta, kahvistä, vedestä ja
 niiden ympärille rakenturista hetkistä nautin.
 Nautin ihmisistä, tunteista, konflikteista
 tai oikeestaan niiden purkamisesta, nautin
 aina kun voin.

● Se fiilis, kun sulla on jo kolme
 esseetä, koko päivä töitä, kaks projektia
 ja viis tapaamista kahden päivän sisään,
 mutta hymyillen suostut ~~antamaan~~ hoitaan
 kaverin kilpikonnan.